

کریستیان ریدر

رئیس بنیاد خصوصی RD ویانا برای تحقیق، توسعه و حقوق بشر - حمایت از پروژه های حقوق مدنی، برنامه های پناهندگان، مددکاری اجتماعی، ابتکارات هنری و علمی و انتشارات. او در رشته علوم سیاسی تحصیل کرده و مشاور، نویسنده و استاد بازنشسته دانشگاه است. او به عنوان یکی از بنیانگذاران کمیته امداد اتریش برای پناهندگان افغان در سال ۱۹۸۰ است، بعدها کتاب های تحلیلی در مورد تجربیات خود در آنجا و پروژه های تحقیقاتی در سوریه، لیبی و اوکراین منتشر کرده.

مسیری به سوی افغانستان دموکراتیک: تاریخچه روند ویانا روند ویانا برای افغانستان دموکراتیک، حاصل گفت وگوهای فشرده میان چهره های برجسته ی اهل افغانستان در تبعید است که به ابتکار فعالان «کمیته امداد اتریش برای افغانستان» (ARC) آغاز شد. این سازمان غیردولتی، که در واکنش به تهاجم شوروی تأسیس گردیده بود، از سال ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۴ فعالیت داشت و در زمینه ی کمک های بشردوستانه به پناهندگان افغان در پاکستان و در داخل افغانستان فعالیت می کرد. در اوج فعالیت خود، ARC تا ۴۰۰ کارمند از افغانستان داشت، که نیمی از آنان را زنان تشکیل می دادند و در برنامه های حیاتی مانند مراقبت های اولیه ی بهداشتی، برنامه های حمایتی مادر و کودک، بهداشت عمومی، آموزش های حرفه ای، تحصیل و پروژه های کشاورزی در افغانستان مشارکت داشتند.

این برنامه ها توسط سازمان های امدادسانی اروپایی، دولت اتریش و سازمان ملل متحد با بودجه ای در حدود ۳۰ میلیون یورو تأمین مالی می شدند. علی رغم این کوشش ها؛ اما روابط بلندمدتی که در نتیجه ی این تلاش ها شکل گرفته بود، بار دیگر با تسلط دوباره ی طالبان در اسد ۲۰۲۱ از هم گسیخت و امیدها برای آینده ی باثبات افغانستان نابود گردید.

اما این وضعیت اسف بار و ناامید کننده بدان معنا نبود و نیست که نباید هیچ تلاشی صورت گیرد و یا هر تلاشی با شکست مواجه خواهد شد. به همین دلیل، در پاسخ به این بحران، پروفیسور کریستیان ریدر، آقای نور صفا و خانم فهیمه زهما — بنیان گذاران روند ویانا — برای فعال سازی جامعه ی گسترده ی افغان های تبعیدی و یافتن راه حل های صلح آمیز به سرعت اقدام کردند. آرمان های دموکراتیک این گروه در کتاب های ریدر درباره ی تاریخ افغانستان مستند شده است، از جمله آخرین اثر (سال های پرتلاطم) او که به زبان فارسی نیز ترجمه شده است. این کتاب، با همکاری استاد برجسته سابق دانشگاه کابل، علی محمد زهما (۱۹۲۸-۲۰۱۸)، به بررسی مسائل کشور می پردازد.

برای حفظ استقلال از نفوذ دولت ها، روند ویانا توسط بنیاد خصوصی RD ویانا - پژوهش، توسعه و حقوق بشر، تأمین مالی شده است. این بنیاد من و همسرم اینگرید ریدر، برای حمایت از پروژه های جامعه ی مدنی تأسیس شده و از ابتکارات مختلفی همچون انتشار کتاب های افغان و پلتفرم آنلاین جاده ابریشم - که صدایی رسا برای دموکرات های افغان در تبعید است - پشتیبانی کرده است.

تیم برگزارکننده و برقرارکننده ی ارتباطات بین المللی پنج کنفرانس وین از سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۵، علاوه بر بنیان گذاران، از کوشش های دو کارشناس برجسته نیز بهره برده است: خانم منیژه باختری، سفیر و نماینده ی دائم افغانستان در اتریش و

دکتر ولفگانگ پتریچ، دیپلمات پیشین اتریشی و رئیس مؤسسه ی امور بین الملل اتریش. تجربه ی گسترده ی این دو و بنیانگذاران که از دوران تهاجم شوروی در دهه ی ۱۹۸۰ آغاز شده، عمق و بینش ارزشمندی به این تلاش ها بخشیده و سنت دیرینه ی ویانا و نقش اتریش در تلاش های صلح آمیز، به ویژه در خاورمیانه، را احیا کرده است.

موفقیت چشمگیر این ابتکار خصوصی، پتانسیل جامعه ی مدنی را نشان می دهد و بر نیاز به مشارکت گسترده تر آن در تلاش های جهانی تأکید می کند. نتیجه ی این گفت وگوهای فشرده، اکنون به صورت یک «نقشه راه» برای گام های بعدی به سوی آینده ی بهتر و حمایت دوباره ی جامعه ی جهانی درآمده است. این واقعیت که این ابتکار مورد توجه و پذیرش شورای امنیت سازمان ملل، مجلس نمایندگان ایالات متحده آمریکا (قطعنامه ۱۱۸ ام (۲۰۲۳-۲۰۲۴)) و نهادهای اتحادیه — 1433.H.Res اروپا قرار گرفته، روزه ای از امید را نوید می دهد. هدف بنیادی، رسیدن به صلح پایدار و تشکیل یک جامعه ی سیاسی باثبات و همگرا از طریق گفت وگو و عقلانیت و پذیرش واقعیت های افغانستان است.

قصد اصلی تلاش های ما حمایت از حقوق بشر جهانی است. بنابراین، ما به دنبال فعال سازی نیروهای دموکراتیک و مقابله با تمام اشکال رادیکالیسم خصمانه هستیم. از آنجا که جوامع اسلامی محور مانند افغانستان اغلب قربانی چنین نیروهای تمامیت خواه می شوند، بسیار مهم است که از گروه های حقوق مدنی حمایت شود و توانایی آن ها برای تأثیرگذاری بر سیاست های ملی در جهت جوامعی بازتر، صلح با همه اقلیت ها و همسایگان، و همکاری بین المللی تقویت گردد. با توجه به بحران های جاری در خاورمیانه، دولت های منطقه ای بیشتری به این نتیجه رسیده اند که حمایت از افراط گرایان مسلح آینده ای مثبت را تضمین نمی کند.

حتی افغانستانی منزوی که پس از دهه ها جنگ وحشتناک تحت حکومت یک رژیم تمامیت خواه قرار گرفته است، هرگز بهبود نخواهد یافت. روند ویانا برای افغانستانی دموکراتیک تلاش کرد تا این فرصت ها را زنده نگه دارد - به عنوان نقطه شروعی برای ابتکارات بیشتر توسط نمایندگان جسور در تبعید. پروفیسور دکتر کریستیان ریدر، رئیس بنیاد RD ویانا